

ARS MORIENDI

Η έκθεση *Ars Moriendi*, προέκυψε από τον θεματικό πυρήνα μιας άλλης ομαδικής εικαστικής έκθεσης που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβρη του 2014, στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, Πάφος 2017, στους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους του Αρχαιολογικού Μουσείου της Πάφου, με τίτλο *Τραύμα και Θεραπεία*.

Το σκεπτικό της πρώτης εκείνης έκθεσης βασίστηκε σε ένα μοναδικό εύρημα της Ρωμαϊκής περιόδου-θεραπευτικές πήλινες θερμοφόρες σε σχήμα ανθρώπινων μελών-το οποίο ανακαλύφθηκε τυχαία από την αρχαιολογική σκαπάνη το 1968.

Η θεραπευτική λειτουργία των αγγείων αυτών, τα οποία προορίζονταν για την αντιμετώπιση τραυμάτων και άλλων νοσημάτων, υπήρξε το βασικό ερέθισμα για τη διαμόρφωση ενός σκεπτικού με ποικίλες προεκτάσεις ιστορικού, ανθρωπολογικού, ψυχαναλυτικού και κοινωνιολογικού χαρακτήρα. Βαθύτερη ωστόσο επιθυμία όλων των συντελεστών της καλλιτεχνικής και πολιτιστικής αυτής εκδήλωσης, ήταν η αισθητική και εννοιολογική μετεξέλιξή της μέσα από «περιηγήσεις» σε άλλα κέντρα και άλλους χώρους υποδοχής.

Έως τώρα γράφτηκαν πολλά και ηχηρά για τον «Θάνατο της Τέχνης» και ίσως είναι καιρός να ειπωθεί κάτι και για την «Τέχνη του Θανάτου» μέσα από μια σύγχρονη διακειμενική αφήγηση που να προσεγγίζει ταυτόχρονα, παρελθόν, παρόν και κοντινό μέλλον. Από τις άγριες θυσιαστικές τελετουργίες των προϊστορικών χρόνων έως την αγοραία θανατομανία των σύγχρονων ημερών, μεσολαβεί ένα χρονικό διάστημα χιλιάδων χρόνων κατά την διάρκεια των οποίων η ανθρωπότητα προσπάθησε με κάθε τρόπο-θρησκεία, επιστήμες φιλοσοφία και τέχνες- να εξορκίσει το φόβο του θανάτου.

Δεκαπέντε Κύπριοι και ξένοι καλλιτέχνες αναστοχάζονται τη σχέση του ανθρώπου με τον θάνατο μέσα από προσωπικές και κυρίως συλλογικές πολιτισμικές μνήμες που έχουν τις ρίζες τους σε πανάρχαιες ανιμιστικές και θρησκευτικές παραδόσεις.

Πήλινα ανθρωποειδή, αφιερωματικά αγγεία που θυμίζουν προ-κολομβιανούς πολιτισμούς της Λατινικής Αμερικής, γειτονεύουν με θυσιαστικά κατάλοιπα τελετουργιών αφιερωμένων σε κυπριακές ταυρικές θεότητες, ενώ σε έργα άλλων καλλιτεχνών, οι πήλινες θεραπευτικές θερμοφόρες της Αρχαιότητας, μετατρέπονται σε αγγείο με εσωτερικό συμβολικό άνοιγμα που παραπέμπει στην πύλη του Άδη.

Το στοιχείο της μαγείας και του εξορκισμού του κακού με θεραπευτικές τεχνικές που παρά την τεχνολογική πρόοδο της ιατρικής παραμένουν ζωντανές , αποτελεί επίσης ένα σημαντικό σημείο αναφοράς για τους καλλιτέχνες που συμμετέχουν στην έκθεση *Ars Moriendi*.

Έντονη είναι ωστόσο και η παρουσία-μέσα από βιντεοταινίες και κατασκευές-της σύγχρονης βιομηχανίας του θανάτου, με έργα εικαστικά που καταγγέλλουν την εμπορική εκμετάλλευση της ανθρώπινης ασθένειας, αλλά και την ασύδοτη καταναλωτική βουλιμία του σύγχρονου *homo remedicus*. Βαθύτερη ελπίδα μας είναι ο επισκέπτης να κατανοήσει ότι η τέχνη του να πεθαίνεις, ταυτίζεται απόλυτα με την τέχνη του να ζεις.

Νίκη Λοϊζίδη